

Ylva Lohne

Notater

Jobb og omsorgsforpliktelser

Dokumentasjonsrapport fra tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) 2. kvartal 2005

Innhold

1. Bakgrunn og formål med undersøkelsen.....	3
2. Utvalget.....	3
Tabell 1. Utvalgsfordeling etter alder.....	4
3. Vekter	4
Tabell 2. Resultater av korreksjon av vektene.....	5
4. Spørreskjemaet	5
4.1 Spørreskjema med enkle frekvensfordelinger, uvektete og vektete resultater:	5
4.2. Problemer	11
4.2.1 Kulturelle forskjeller.....	11
4.2.2 Operasjonalisering	11
4.3 Justeringer av spørreskjemaet	11
4.4 Testing av spørreskjemaet	12
5. Innsamling av data	12
6. Erfaringer med spørreskjemaet.....	12
7. Resultater	13
7.1 Publiserte resultater	13
7.2 Oppbevaring av data og programmer	18
Vedlegg	19
Intervjuinstruks.....	19
Forordning fra Eurostat	22
Explanatory notes	29
Draft proposal for a questionnaire.....	42
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	49

1. Bakgrunn og formål med undersøkelsen

Undersøkelsen om jobb og omsorgsforpliktelser i 2. kvartal 2005 ble gjennomført som et tillegg til den løpende Arbeidskraftundersøkelsen. Formålet med tilleggsundersøkelsen var å få informasjon om hvordan kvinner og menn kombinerer omsorgsforpliktelser og arbeidsliv. Problemstillingen er aktuell i forhold til politiske målsettinger om likestilling i skjæringsfeltet mellom arbeidsliv og familieliv. Undersøkelsen var initiert av Eurostat, EUs statistikkbyrå, med sikte på å skaffe til veie mest mulig sammenlignbare data fra alle EU- og EØS-land.

Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) bidro til å finansiere undersøkelsen.

2. Utvalget

Bruttoutvalget i den ordinære Arbeidskraftundersøkelsen er på 24 000 personer i kvartalet. Hvert familiemedlem i alderen 16-74 år deltar i undersøkelsen. I tilleggundersøkelsen ble utvalget avgrenset til familiemedlemmer i alderen 16-64 år, i tråd med Eurostats retningslinjer. I tillegg begrenset vi utvalget til de voksne i familien, det vil si at barna i familien ikke ble med i utvalget, selv om de var over 16 år. Dette ble gjort på bakgrunn av at undersøkelsen skulle kartlegge kombinasjonen jobb og omsorg, og vi antok at det ville være svært få i barn i familien som hadde denne kombinasjonen.

Barn i familien som selv har barn, er med i utvalget. De er registrert som en egen familie selv om de bor på samme adresse som sine foreldre.

AKU trekkes som familieutvalg slik at vi har opplysninger om begge ektefellene. Dette gjelder imidlertid ikke for samboere, hvor kun den ene parten er med i undersøkelsen. Dette gjelder også for denne tilleggsundersøkelsen.

Tilleggsspørsmålene ble kun stilt ved direkte intervju, dvs. når intervjuobjektet (IO) selv ble intervjuet, og ikke når andre familiemedlemmer svarte på vegne av IO.

I den ordinære AKU, som kommer forut for tilleggsspørsmålene om jobb og omsorgsforpliktelser, var svarprosenten på 86 i 2. kvartal 2005 for aldersgruppen 16-64 år. Tilleggsspørsmålene som i motsetning til AKU for øvrig ikke var underlagt svarplikt, ble besvart av 81 prosent av AKUs nettutvalg (eksklusive dem som ble intervjuet indirekte). Det totale frafallet i tilleggsundersøkelsen ble til sammen på 31 prosent.

Bruttoutvalget i tilleggsundersøkelsen, det vil si avgrenset til personer i alderen 16-64 år som er voksne i familien, var 14 901 personer. Eksklusiv indirekte intervjuer ble utvalget redusert til 13 476 personer (9,6 prosent av intervjuene var indirekte). Nettoutvalget etter frafall, ble på 10 967 personer. Tabell 1. viser hvordan respondentene i brutto- og nettoutvalget er fordelt i forhold til alder. Prosentfordelingene viser at frafallet er relativt jevnt fordelt mellom aldersgruppene.

Tabell 1. Utvalgsfordeling etter alder

	Nettoutvalg fra AKU (Bruttoutvalg, TU)		Bruttoutvalg TU, eksklusiv indirekte intervjuer		Netto utvalg, TU	
	Antall respondenter	Prosent	Antall respondenter	Prosent	Antall respondenter	Prosent
I alt	14 901	100	13 476	100	10 967	100
16-24 år	436	2,9	415	3,1	318	2,9
25-29 år	1 014	6,8	968	7,2	800	7,3
30-34 år	1 691	11,4	1 576	11,7	1 296	11,8
35-39 år	2 101	14,1	1 911	14,2	1 564	14,3
40-44 år	2 035	13,7	1 824	13,5	1 502	13,7
45-49 år	2 081	14,0	1 845	13,7	1 505	13,7
50-54 år	2 011	13,5	1 794	13,3	1 476	13,5
55-59 år	1 971	13,2	1 778	13,2	1 417	12,9
60-64 år	1 561	10,5	1 365	10,1	1 089	9,9

3. Vekter

Vektene i den ordinære AKU beregnes ved en etterstratifisering med hensyn til kjønn, alder (5-årige aldersgrupper) og personens registersyssestingsstatus. I tillegg gjennomføres en kalibrering der en justerer vektene fylkesvis slik at utvalget gir befolkningstall for fylkene i samsvar med offisielle befolkningstall.

Tilleggsundersøkelsen om omsorgsforpliktelser gikk til et delutvalg avgrenset til mor og far i familien i alderen 16-64 år. Spørsmålene ble kun stilt ved direkte intervju, og det var frivillig å delta. Utvalgsstørrelsen ble dermed mindre enn i ordinære AKU. For å få mest mulig konsistente tall ble det laget nye oppblåsningsfaktorer. Dette justerer samtidig for skjevheter i delutvalget.

Metoden gir en korleksjon av de opprinnelige vektene slik at en oppnår samsvar med de publiserte AKU-tallene etter noen viktige faktorer som f.eks. aldersgrupper for menn og kvinner for sysselsatte, arbeidsledige og utenfor arbeidsstyrken. Justeringsfaktorene for TU-vektene beregnes ved å dividere antall personer som er med i bruttoutvalget for TU-en, med de som faktisk deltar (nettoutvalget) for hver av aldersgruppene, etter kjønn og arbeidsstyrkestatus. Ved å multiplisere AKU-vektene med disse justeringsfaktorene får vi TU-vektene som skal brukes.

Tabell 2. Resultater av korreksjon av vektene

	Sysseleatte				Arbeidsledige				Utenfor arbeidsstyrken			
	Nettoutvalg fra AKU (Bruttoutvalg, TU)	Nettoutvalg fra AKU (Bruttoutvalg, TU)	Justeringsfaktor	TU utvalg etter vektning i 1000	Nettoutvalg fra AKU (Bruttoutvalg, TU)	Nettoutvalg fra AKU (Bruttoutvalg, TU)	Justeringsfaktor	TU utvalg etter vektning i 1000	Nettoutvalg fra AKU (Bruttoutvalg, TU)	Nettoutvalg fra AKU (Bruttoutvalg, TU)	Justeringsfaktor	TU utvalg etter vektning i 1000
Menn	6 294	4 530		990	181	125		34	817	514		141
16-24	114	83	1.37349	19	15	10	1.50000	2	30	16	1.85750	5
25-29	405	327	1.23853	70	20	15	1.33333	4	33	22	1.50000	7
30-34	762	581	1.31153	133	21	14	1.50000	5	45	26	1.73077	10
35-39	932	681	1.36858	148	32	23	1.39130	6	66	35	1.88571	12
40-44	952	688	1.38372	148	24	13	1.84615	5	62	38	1.63158	11
45-49	893	615	1.45203	139	19	12	1.58333	4	75	44	1.70455	14
50-54	920	641	1.43526	132	20	17	1.17647	3	95	61	1.55738	17
55-59	807	568	1.42077	125	17	11	1.54545	3	134	94	1.42553	24
60-66	509	346	1.47110	76	13	10	1.30000	2	277	178	1.55618	41
Kvinner	5 907	4 608		908	192	142		33	1 510	1 064		257
16-24	177	135	1.31111	27	21	16	1.31250	3	79	58	1.36206	13
25-29	416	332	1.25301	76	29	23	1.26087	5	111	81	1.37037	22
30-34	700	559	1.25224	120	34	25	1.36000	7	129	91	1.41758	24
35-39	873	681	1.28194	136	31	27	1.14815	5	167	119	1.40336	29
40-44	848	665	1.27519	133	24	17	1.41176	4	125	86	1.45349	22
45-49	918	724	1.26796	128	22	12	1.83333	4	154	101	1.52475	24
50-54	823	646	1.27399	120	18	12	1.50000	3	135	101	1.33663	25
55-59	751	562	1.33630	105	11	9	1.22222	2	251	175	1.43429	41
60-66	401	304	1.31908	63	2	1	2.00000	0	359	252	1.42460	55

4. Spørreskjemaet

Spørsmålene i tilleggundersøkelsen ble utformet på grunnlag av en variabelliste fra Eurostat, og etter innspill fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Familie- og likestillingsdepartementet.

Vi presenterer først spørsmålene i spørreskjemaet og deretter drøftes en del problemer knyttet til tilpasningen av EUs variabelliste til norske forhold.

4.1 Spørreskjema med enkle frekvensfordelinger, uvektete og vektete resultater:

Selve spørreskjemaet er elektronisk. En gjengivelse på papir, som her, gir en dårlig layout og filtrene (gangen gjennom skjemaet) blir vanskelig å følge.

Eurostat la føringer på hvilke variable som skulle dekkes og hvilke grupper som skulle dekkes av de ulike variable. EU-forordningen er i vedlegget. Selve utformingen av spørsmålene og rekkefølgen av disse bestemmes nasjonalt. Vi har i oversikten nedenfor merket de aktuelle EU-variable ved å notere variabelnummeret (f.eks. C 237) over første spørsmålet i den aktuelle spørresekvens. Hva variabelnumrene står for, er forklart i vedlegget.

Tilleggsundersøkelse om omsorgsforpliktelser i AKU 2. kvartal 2005

Filter 1: Til mor og far i familien som er i alderen 16-64 år (intervjuet direkte)

I tillegg har vi noen spørsmål om hvordan arbeidsliv kan kombineres med familieliv. Disse spørsmålene stilles til alle EU/EØS land i år. Det er frivillig å svare på disse spørsmålene, men for at statistikken skal bli så pålitelig som mulig, håper vi du vil være med også på fortsettelsen.

IO blir med på fortsettelsen	→	Spørsmål 0	(10 967)	2 362 000
IO ønsker ikke å være med	→	Slutt	(2 523)	

Svarkategoriene "vet ikke" og "vil ikke svare" ligger inne som faste kategorier i det elektroniske spørreskjemaet (Blaise) og spesifiseres derfor ikke her.

0. Er det barn under 15 år i husholdningen?

1	ja	(4 379)	935 000	→ Spm 1
2	nei	(6 588)	1 427 000	→ Spm 2b

Instruks: Inklusiv fosterbarn og adoptivbarn. Der hvor det er delt forelderomsorg er referanseuka tellende. Hvis referanseuka ikke er representativ, kan man ta utgangspunkt den siste normale uka.

Filter 2: Sysselsatte som har barn i husholdningen → Spm 1

Ikke-sysselsatte som har barn i husholdningen → Spm 2a

Ellers : Spm 2b

(C237)

1. Hvem tar hovedsakelig hånd om husholdningens barn i en vanlig uke, når du arbeider?

Instruks: Bortsett fra i skoletiden

De som svarte Ja av 3820 skjemaer:

(2 699) (560 000) 1 BARNEHAGEORDNINGER, DAGMAMMA, SKOLEFRITIDSORDNINGER (all barneomsorg som koster penger inngår her)
(1 388) (290 000) 2 EKTEFELLE/SAMBOER/PARTNER SOM BOR I HUSET
(265) (57 000) 3 SLEKTNINGER/NABOER/VENNER HJELPER TIL UBETALT
(-) 4 INGEN BRUK AV TILSYNSORDNING (f.eks. jobber hjemme eller barna ser etter hverandre)
(95) (19 000) 5 ANNET

(C238)

Filter: Spm. 0 = 1 (har barn)

Introduksjon

Nå kommer to spørsmål om du tar deg av andres barn eller pleietrengende voksne. Du skal se bort fra dine egne barn og ikke regne med betalte tjenester

2a. Har du regelmessig omsorg for andres barn under 15 år, utenom husholdningen?

1	ja	(162)	35 000
2	nei	(4 216)	900 000

→ Spm 2c

Filter: Spm. 0 = 2 (har ikke barn)

Introduksjon

Nå kommer to spørsmål om du tar deg av andres barn eller pleietrengende voksne. Du skal ikke regne med betalte tjenester

2b. Har du regelmessig omsorg for andres barn under 15 år?

1	ja	(231)	51 000
2	nei	(6 357)	1 376 000

→ Spm 2c

Filter: Alle

2c. Har du regelmessig omsorg for pleietrengende slektninger eller andre over 14 år, som trenger hjelp?

1	ja	(593)	126 000
2	nei	(10 373)	2 236 000

Filter 3: Hvis IO er sysselsatt og spm. 0 = 1 eller 2a=1 eller 2b=1 eller 2c=1 → Spm 3a

Hvis IO er sysselsatt har allerede sagt at ønsker jobbe mer dvs. JA på spm. 36, og spm. 0 = 1 eller 2a=1 eller 2b=1 eller 2c=1 → Spm 3a2

Hvis IO er ikke-sysselsatt og spm. 0 = 1 eller 2a=1 eller 2b=1 eller 2c=1 Spm 3c

Hvis IO er ikke-sysselsatt og allerede har sagt at ønsker arbeid dvs. svarte ja på AKU-spm. 71a, og spm. 0 = 1 eller 2a=1 eller 2b=1 eller 2c=1 Spm 3c2

Ellers (dvs. ikke omsorgsforpliktelser) → Filter 6

(C239)

3a. Ønsker du å forandre på arbeidstiden din i forhold til omsorgsoppgavene?

1	ja	(460)	97 000	→ Spm 3b
2	nei	(2 705)	565 000	→ Filter 6

Filter: 3a=1

3b. Ønsker du å ...

1	jobbe mer	(17)	4 000	→ Spm 4a
2	jobbe mindre	(428)	90 000	→ Spm 5a

3a2. Du har allerede oppgitt at du ønsker lengre arbeidstid. Ønsker du samtidig å bruke mindre tid på omsorgsoppgaver?

1	ja	(57)	11 000	→ Spm 4a
2	nei	(252)	51 000	→ Filter 6

3c. Ønsker du å jobbe, og dermed redusere tiden til omsorgsoppgavene?

1	ja	(40)	10 000	→ Spm 4c
2	nei	(161)	41 000	→ Filter 6

3c2. Du har allerede oppgitt at du ønsker arbeid. Ønsker du samtidig å bruke mindre tid på omsorgsoppgaver?

1	ja	(58)	15 000	→ Spm 4c
2	nei	(227)	57 000	→ Filter 6

Filter 4: Hvis 3b=1 og (spm. 0 = 1 eller 2a=1 eller 2b=1) → Spm 4a

Hvis 3c=1 og (spm. 0 = 1 eller 2a=1 eller 2b=1) → Spm 4c

Ellers → Filter 5

(C240)

4a. At du ikke arbeider så mye som du ønsker, har det sammenheng med tilbudet av barnetilsynsordninger?

1	ja	(13)	3 000	→ Spm 4b
2	nei	(59)	12 000	→ Filter 5

4b. Er problemet at det er mangel på barnetilsynsordninger, at de er for dyre eller at de ikke er av god nok kvalitet?

(hvis det er umulig å velge, gi kode i listens rekkefølge)

1	Mangel på barnetilsynsordninger	(7)	1 000	→ Spm 4e
2	Tilsynsordningene er for dyre	(4)	1 000	→ Filter 5
3	De er ikke av god nok kvalitet	(1)	-	→ Filter 5
4	Annet	(1)	-	→ Filter 5

(ikke-sysselsatte som ønsker å jobbe)

4c. At du ikke arbeider, har det sammenheng med tilbudet av barnetilsynsordninger?

1	ja	(21)	6 000	→ Spm 4d
2	nei	(67)	16 000	

4d. Er problemet at det er mangel på barnetilsynsordninger, at de er for dyre eller at de ikke er av god nok kvalitet?

(hvis det er umulig å velge, gi kode i listens rekkefølge)

1	Mangel på barnetilsynsordninger	(8)	2 000	→ Spm 4e
2	Tilsynsordningene er for dyre	(10)	3 000	→ Filter 5
3	De er ikke av god nok kvalitet	(2)	1 000	→ Filter 5
4	Annet	(1)	-	→ Filter 5

Filter: IO som har oppgitt mangel på barnetilsynsordninger som grunn (4b-1 eller 4d-1)

4e. Når er det hovedsakelig mangel på barnetilsyn, hverdager på dagtid eller utenom vanlig dagtid?

(13) 3 000	1	Hverdager på dagtid (på ukedager mellom 0700 og 1900)
(2) 1 000	2	Utover vanlig dagtid (helger, helligdager og før 0700 og etter 1900 på vanlige dager)
(0) -	3	begge deler

Filter 5: 2c=1 og 3b=1 → Spm 5a

2c=1 og 3c=1 → Spm 5c

Ellers → Filter 6

(C242)

Filter: sysselsatte

5a. At du ikke arbeider så mye som du ønsker, har det sammenheng med tilbudet av pleie- eller tilsynsordninger?

1	ja	(3)	1 000	→ Spm 5b
2	nei	(5)	1 000	→ Filter 6

5b. Er problemet at det er mangel på tilsynsordninger, at de er for dyre eller at de ikke er av god nok kvalitet?

(hvis det er umulig å velge, gi kode i listens rekkefølge)

	1	Mangel på pleie- eller tilsynsordninger		→ Spm 5e
	2	Ordningene er for dyre		→ Filter 6
(3) 1 000	3	De er ikke av god nok kvalitet		→ Filter 6
	4	Annet		→ Filter 6

Filter: ikke-sysselsatte

5c. At du ikke arbeider, har det sammenheng med tilbudet av pleie- eller tilsynsordninger?

1	ja	(3)	1 000	→ Spm 5b
2	nei	(15)	4 000	→ Filter 6

5d. Er problemet at det er mangel på tilsynsordninger, at de er for dyre eller at de ikke er av god nok kvalitet?

(hvis det er umulig å velge, gi kode i listens rekkefølge)

1	Mangel på pleie- eller tilsynsordninger	(1) 1 000	→ Spm 5e
2	Ordningene er for dyre		→ Filter 6
3	De er ikke av god nok kvalitet	(3) -	→ Filter 6
4	Annet		→ Filter 6

5e. Når er det hovedsakelig mangel på tilsyn, hverdager på dagtid eller utover vanlig dagtid?

1	Hverdager på dagtid (på ukedager mellom 0700 og 1900)	(1) 1 000
2	Utover vanlig dagtid (helger, helligdager og før 0700 og etter 1900 på vanlige dager)	
3	Begge deler	

Filter 6: Hvis sysselsatt og spm 0=1 → Spm 6a

Ellers → Filter 7

(C241)

Følgende spm handler om hvordan du løser din arbeidssituasjon når det ikke finnes noe barnetilsyn, for eks i løpet av planleggingsdager, helger, kvelder eller i ferier.

6a.

Har du tatt fri fra jobben de siste 12 måneder for å passe barn i slike tilfeller?

1	ja	(1 486)	315 000	→ Spm 6b
2	nei	(2 316)	473 000	→ Filter 7
				→ Filter 7

6b. **Skyldtes dette ved minst en anledning at du ikke kunne finne passende alternativt barnetilsyn?**

1	ja	(1 098)	231 000	Spm 6c
2	nei, av andre grunner	(388)	84 000	→ Filter 7
				→ Filter 7

6c. **Var det...?**

1	Mangel på barnetilsyn på vanlig dagtid	(999)	210 000
2	Mangel på barnetilsyn på spesielle tider av døgnet	(72)	15 000
3	For kostbare tilsynsordninger	(6)	1 000
4	Ikke av god nok kvalitet	(17)	4 000

Filter 7: Hvis sysselsatt → Spm 7

Ellers → Filter 8

(C243), (C244), (C245)

7. **Har du vanligvis mulighet til å variere tidspunkt for start eller slutt på arbeidsdagen med minst en time pga. familiehensyn?**

Alle som har fleksitid skal svare ja

1	Ja, vanligvis	(5 375)	1 129 000
2	Bare unntaksvis	(1 135)	231 000
3	Nei	(2 573)	528 000

9. **Har du mulighet til å organisere din arbeidstid så du kan ta fri deg fri hele dager på grunn av familiehensyn?**

Alle som har fleksitid skal svare ja

1	Ja, vanligvis	(4 998)	1 049 000
2	Bare unntaksvis	(1 737)	358 000
3	Nei	(2 344)	480 000

10. **Bortsett fra ferier, har du tatt deg fri noen timer eller dager de siste 12 måneder på grunn av sykdom eller akutte situasjoner i familien?**

1	ja	(3 749)	779 000	
2	nei	(5 365)	1 116 000	→ Filter 8

11a. **Har du fått innvilget minst en dag med permisjon i forbindelse med sykdom i familien eller andre omsorgsforpliktelser?**

(betalt eller ubetalt)

1	ja	(1 834)	381 000	
2	nei	(1 903)	395 000	→ Filter 8

11b. **Fikk du noe lønn under dette fraværet?**

1	ja (full eller delvis)	(1 645)	341 000
2	nei	(184)	39 000

Filter 8: Hvis IO har minst ett eget/adoptert/fosterbarn under 13 år (den juridiske grensen for retten til omsorgspermisjon) → Spm 12

Ellers → Slutt

(C246)

12a. Introduksjon: De fleste som arbeider har krav på full eller delvis permisjon eller redusert arbeidstid i en begrenset periode mens barna er små.

Har du tatt slik omsorgspermisjon i løpet av de siste 12 månedene?

1	ja	(606)	131 000	→ Spm 12 b
2	nei	(8 792)	1 840 000	→ Spm 13

12b. Fikk du noe lønn under dette fraværet?

1	ja (full eller delvis)	(489)	107 000
2	nei	(117)	24 000

12c. Hvordan tok du ut denne permisjonen i løpet av de siste 12 måneder? Var det ...

1	fulltid	(429)	95 000
2	deltid	(130)	26 000
3	arrangert på annen måte, eller i kombinasjoner	(47)	10 000

(C247)

13a. Har du likevel hatt behov for denne type permisjon de siste 12 månedene?

1	ja	(151)	33 000	→ Spm 13b
2	nei	(8 640)	1 807 000	→ Slutt

13b. Hva var da hovedgrunnen til ikke å ta ut slik permisjon?

2	Ingen opptjente rettigheter	(33)	8 000
3	Ingen eller for lav økonomisk dekning	(22)	4 000
4	Manglende fleksibilitet med hensyn til tidspunkt/varighet	(21)	4 000
5	Negativ virkning på karrieren	(4)	1 000
6	Foretrekker å jobbe		
7	Andre grunner	(71)	16 000

4.2. Problemer

4.2.1 Kulturelle forskjeller

Temaet for undersøkelsen omhandlet både offentlige velferdsordninger, yrkesdeltakelse, barnetilsyn og omsorgsoppgaver i forhold til eldre. Mellom de ulike EU-landene er det kulturelle forskjeller når det gjelder disse problemstillingene. Utfordringen ble å dekke variablene fra Eurostat samtidig som spørsmålene skulle fungere for norske forhold og dermed gi oss nyttig informasjon om temaet.

Variablene C239, C240 og C242 henvender seg til personer som ønsker å arbeide eller arbeide mer enn de gjør på svartidspunktet, og samtidig bruke mindre tid på omsorgsoppgaver. De som svarer ja, blir videre spurt om dette har sammenheng med barnetilsynsordninger, eventuelt tilsynsordninger for eldre. En viktig problemstilling fra Eurostats side var i hvilken grad omsorg for barn/eldre gjør det vanskelig for personer å delta i yrkeslivet, eventuelt å arbeide så mye som de ønsker.

Situasjonen i Norge er imidlertid at kvinner har svært høy yrkesdeltakelse sammenlignet med de fleste EU-land. Barnehager er også svært vanlig, og blir generelt sett på som et godt tilbud. I møtet med AID og BLD, ble det også nevnt at norske kvinner og menn antakelig ville oppleve det som stigmatiserende å oppgi kostnad som grunn for ikke å benytte barnehage, fordi det blir sett på som et godt tilbud.

4.2.2 Operasjonalisering

Variabelen C237: "Main type of childcare" kunne operasjonaliseres på flere måter. Eurostat ønsket å skille mellom betalt og ubetalt barnetilsyn. Målet med denne variabelen var å få informasjon om hvilke forhold som medvirker til at intervjuobjektet (IO) kan arbeide, og ikke detaljert kunnskap om hvordan barnet blir tatt vare på.

BLD ønsket derimot mer detaljert informasjon om hva slags barnetilsyn IO bruker, og i tillegg skille mellom offentlig godkjente og private barnetilsynsløsninger.

Innhenting av ønsket informasjon til både Eurostat og BLD ville kreve en omfattende spørsmålssekvens hvor spørsmålene måtte relateres til hvert enkelt barn i familien. Dette ville blitt for tidkrevende for både intervjuer og IO i et fra før innholdsrikt spørreskjema. Vi valgte derfor å skille mellom betalt og ubetalt barnetilsyn. I tillegg var det mulig å krysse av for flere alternativer dersom IO hadde flere barn med ulike tilsynsordninger.

AKU har et utvalg basert på trekking av familieenheter, hvor alle personer i familien i alderen 16-74 år blir intervjuet. Samboere er imidlertid ikke med, noe som gjør det mer komplisert og mer ressurskrevende å gå inn på samboeres/partners tilsynsbidrag. Vi vurderte om vi skulle prioritere å få frem data om dette, selv om det går utover Eurostats ønskede variabler. Men vi kom fram til at dette ville være for ressurskrevende, siden det ville kreve flere spørsmål for å avklare om det er samboer/partner (ektefelle har vi opplysninger om) med i bildet, før vi kunne spørre om eventuelt tilsynsbidrag. Utvalget ble utfra dette avgrenset til å gjelde foreldrene i familien, - kun mor og far, og det ville dermed blitt nokså ufullstendig å se på evt partners bidrag uten å legge til en del.

4.3 Justeringer av spørreskjemaet

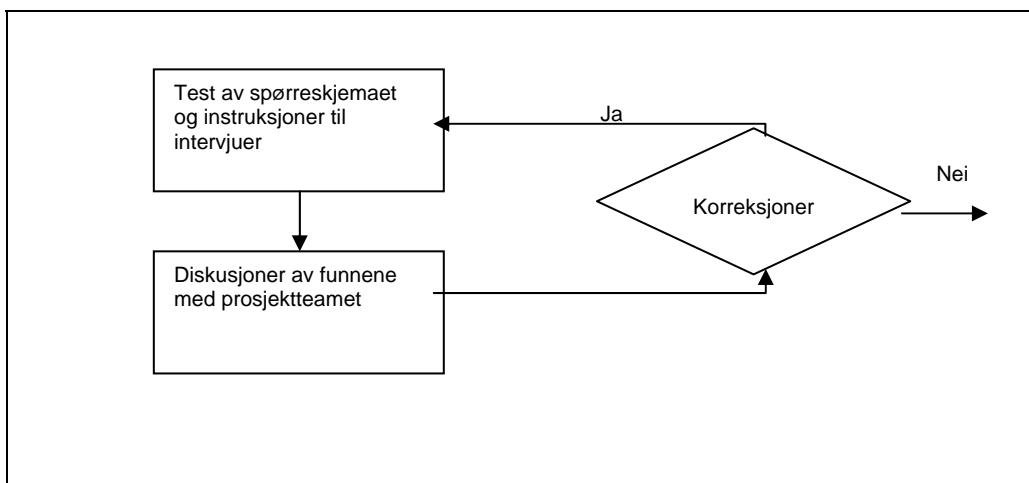
Mange av spørsmålene i utkastet fra Eurostat var svært komplekse og innholdsrike. Uten videre bearbeiding ville det bli tungt både for intervjuer og intervjuobjekt. Vi valgte derfor å bryte ned disse til flere spørsmål, med "ja"/"nei" svar. Dette gjaldt C240 og C242.

Spørsmålene om fleksibilitet i jobben i forhold familiesituasjonen måtte også justeres i forhold til nasjonale variasjoner. For eksempel kunne spørsmålet om "parental leave" C246 forstås på flere måter. Vi valgte å ta med en introduksjon til spørsmålet som presiserte at det var omsorgspermisjon for små barn vi ønsket informasjon om.

Vi sammenlignet også med det svenske utkastet til spørreskjemaet, og justerte blant annet organiseringen av spørsmålene noe i forhold til dette.

4.4 Testing av spørreskjemaet

Intervjuene i AKU foretas ved bruk av elektroniske spørreskjema, dvs. at svarene registreres på PC og man ledes til neste spørsmål avhengig av svarene på de foregående. Det medfører at programmeringen av tilleggsspørsmålene må testes før datainnsamlingen begynner. Seniorintervjuere brukes til å teste og gi tilbakemelding på nye spørsmålssekvenser, og det gjennomføres ad hoc piloter på ulike stadier i utviklingen av nye sekvenser. For denne undersøkelsen ble det brukte 4 intervjuere til å teste profiler konstruert for å dekke målgruppen. Prosessen er kontinuerlig, som beskrevet under:

Sekvensene C239 og C240 var særlig tidkrevende fordi de ble gjort om til flere ja/nei-spørsmål med tilhørende komplekse filtre (som bestemmer hvem som skal få hvilke spørsmål). Filtrene krevde nøye gjennomgang og testing for å sikre at de ulike gruppene fikk de spørsmålene de skulle ha med skreddersydde formuleringer.

Vi tok også inn informasjon fra det ordinære AKU-skjemaet og tilpasset spørsmålene i tilleggundersøkelsen slik at sysselsatte som allerede har svart at de ønsker å jobbe mer, og ikke-sysselsatte som har svart at de ønsker jobb, ikke skulle behøve å svare på tilnærmet like spørsmål enda en gang.

Tilpasning og supplerings av spørreskjemaet ble gjort i november 2004, intervjuguide og instruks utformet i desember 2004, mens programmering og testing av spørreskjemaet ble gjort i 1. kvartal 2005.

5. Innsamling av data

Datainnsamlingen pågikk i perioden fra 11. april til 20. juli 2005, og ble gjennomført ved dataassistert telefonintervjuer. Intervjuene ble foretatt av SSBs intervjustab. Som for de ordinære AKU ble intervjuene gjennomført over telefon ved hjelp av en elektronisk versjon av spørreskjemaet (CATI).

6. Erfaringer med spørreskjemaet

Det er flere av spørsmålene som stilles til nokså små grupper. Både spørsmålssekvens C240 og C242 som henvender seg til personer som ønsker å arbeide, eller arbeide mer enn de gjør på svartidspunktet, har relativt

få respondenter i utgangspunktet. Svært få av disse igjen oppgir at omsorgsforpliktelser er grunnen til at de ikke jobber, eller jobber mindre enn de ønsker.

Det er også få som oppgir at de har omsorgsoppgaver for andre enn egne barn eller tar seg av pleietrengende (ubetalte tjenester). Dermed blir det få som går videre i denne sekvensen også.

Det er dermed andre sekvenser som har større relevans for oss, og som vi har brukt videre til analyse og publisering.

7. Resultater

Datafilen ble sendt til Eurostat etter deres spesifikasjoner, i 2005.

Erfaringene fra spørreskjemaet er videreformidlet til Eurostat.

Vi har publisert en artikkel på SSBs hjemmeside som fokuserer på fleksibilitet i jobben for kvinner og menn, og på hvordan denne fleksibiliteten blir brukt i forhold til familie.

7.1 Publiserte resultater

26.10.06

Omsorg og arbeidsliv

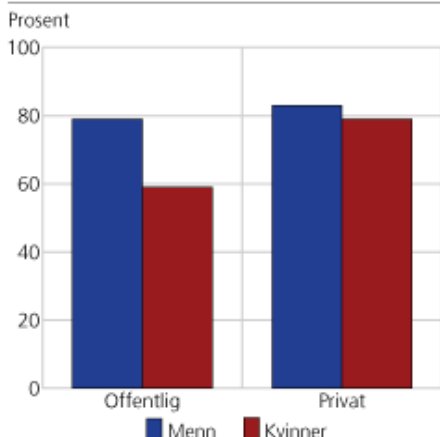
Lettest for fedre å ta seg fri fra jobb

Fedre har mer fleksibel arbeidstid enn mødre og har større mulighet til å organisere arbeidstiden slik at de kan møte senere, gå tidligere eller ta fri av familiemessige grunner. På den annen side velger ofte mødre en arbeidstidsordning som er mer tilpasset behov for omsorg i familien. Men når denne først er valgt, er fleksibiliteten mindre for kvinner enn for menn.

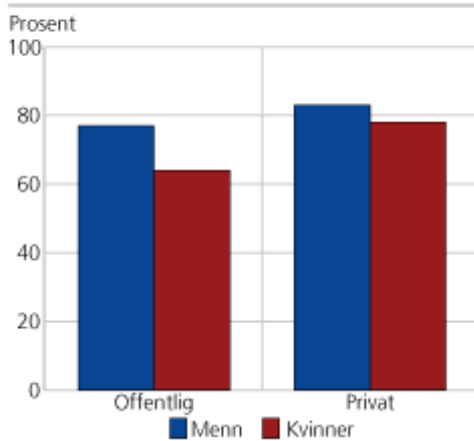
av Ylva Lohne

Tall fra SSBs arbeidskraftundersøkelse viser at 83 prosent av sysselsatte fedre med barn under 15 år normalt har mulighet til å møte senere eller gå tidligere av familiemessige grunner. For mødre er andelen kun 70 prosent. Flere menn har også mulighet til å organisere arbeidstiden slik at de kan ta seg fri hele dager på grunn av familien. 82 prosent av mennene har denne muligheten mot 71 prosent av kvinnene.

Figur 1. Andel foreldre som kan møte senere eller gå tidligere av familiemessige årsaker. 2. kvartal 2005

Figur 2. Andel foreldre som kan organisere sin arbeidstid slik at de kan ta fri hele dager av familie hensyn. 2. kvartal 2005

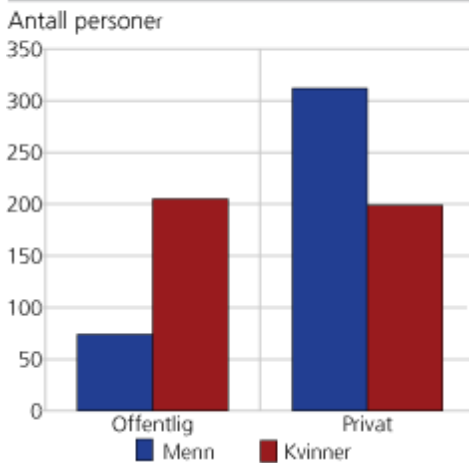
Forskjellen størst innen offentlig sektor

Det er særlig kvinner i offentlig sektor som ikke har fleksible arbeidstider. Nær halvparten har ikke mulighet for å komme senere eller gå tidligere av familiemessige grunner. Blant fedre med jobb i det offentlige er derimot kun en av ti, som ikke kan flytte på arbeidstiden av hensyn til barna.

Kvinner som jobber i privat sektor har langt bedre muligheter for å tilrettelegge arbeidstiden for å ta seg av barn. 79 prosent av mødrene i privat sektor kan flytte på arbeidstiden av familiemessige grunner.

Forskjellene må ses i lys av det kjønnsdelte arbeidsmarkedet i Norge (Håland og Daugstad 2002). Langt flere kvinner arbeider innenfor offentlig sektor i yrker som sykepleier, hjelpepleier, grunnskole- og førskolelærer og rengjørings- og kjøkkenpersonale. Disse yrkene kan sees som fleksible ved at det ofte er mulig å få den avtalte arbeidstiden som arbeidstaker ønsker seg, med en særlig høy deltidsandel innen helse- og sosialsektoren. Turnusarbeid som er vanlig for syke- og hjelpepleiere gir også mulighet til å avtale vakter som passer for arbeidstakerens omsorgsoppgaver i forhold til familie. Samtidig kjennetegnes disse yrkene av at arbeidet oftere følger en fast tidsplan eller et vaktskjema som kan være vanskelig å påvirke etter at avtalen først er inngått. Det er derfor vanskelig for arbeidstakere i disse yrkene å komme senere eller gå tidligere av familiemessige grunner.

Figur 3. Antall foreldre med barn under 15 år, etter kjønn og sektor. 2. kvartal 2005

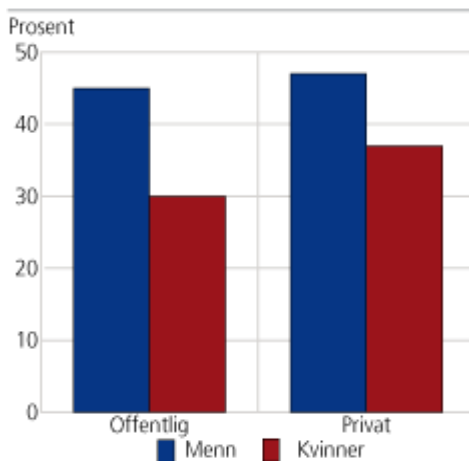

Kjønnsforskjellene beskrevet ovenfor kommer tydelig fram når man ser på figur 3. Langt flere mødre enn fedre arbeider i offentlig sektor, henholdsvis 51 mot 19 prosent, mens det motsatte er tilfelle i privat sektor.

Fedre tar seg fri når skole og barnehage er stengt

Men hva gjør så mødre og fedre i praksis? Tallene viser at det er langt mer vanlig blant fedre å ta seg fri fra jobb når skole eller barnehage er stengt, enn blant mødre. 47 prosent av sysselsatte fedre har tatt seg fri de siste 12 månedene av slike grunner, mot 33 prosent av mødrene (se figur 4). Forskjellen mellom kjønnene er like stor dersom vi bare ser på personer som faktisk har mulighet til å organisere sin arbeidstid så de kan ta fri hele dager av familiehensyn.

Figur 4. Andel foreldre som har tatt fri fra jobben siste året på grunn av stengt skole/barnehage/SFO, etter kjønn og sektor. 2. kvartal 2005

Noe av forskjellen mellom fedre og mødre kan forklares ved at mange flere kvinner enn menn jobber deltid. Litt under halvparten av sysselsatte mødre med barn under 15 år jobber deltid, sammenlignet med bare fem prosent av fedrene. Mødre har dermed oftere anledning til å være sammen med barna ved stengt skole eller barnehage enn fedre, uten å måtte ta seg fri fra jobben.

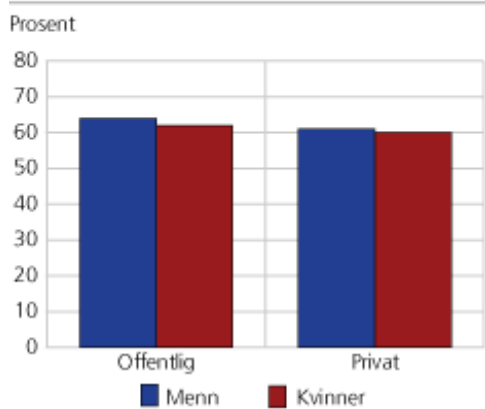
Ved å ta hensyn til at andelen deltidsarbeidende er høyere blant kvinner enn menn blir prosentdifferansen noe mindre. Når vi sammenligner kvinner og menn som både har oppgitt at de har mulighet til å ta seg fri og som jobber heltid, reduseres forskjellen med fem prosentpoeng. Andelen kvinner som jobber heltid, har fleksibilitet i jobben og tar seg fri når skole og barnehage er stengt, er 42 prosent mot 50 prosent blant menn. Forskjellen mellom menn og kvinner blir dermed noe mindre, men er fortsatt på åtte prosentpoeng.

Fravær når barnet er sykt

Å være hjemme fra jobb på grunn av sykt barn er imidlertid rimelig jevnt fordelt mellom kjønnene. Litt over 60 prosent av foreldre med barn under 15 år har tatt seg fri noen timer eller dager, siste 12 måneder på grunn av sykdom eller akutte situasjoner i familien. Men det er en noe større andel menn enn kvinner som også har denne type fravær.

Fravær på grunn av syke barn omfattes av regler som er felles for alle arbeidstakere og er uavhengig av sektor og yrke. Andelen som har vært hjemme på grunn av sykdom i familien er fortsatt jevnt fordelt mellom kjønnene også når vi sammenligner bare de som har fleksibel arbeidstid og som jobber heltid.

Figur 5. Andel foreldre som har tatt seg fri timer eller dager i løpet av året på grunn av sykdom eller akutte situasjoner i familien, etter kjønn og sektor. 2. kvartal 2005

Tallene i artikkelen er fra en tilleggsundersøkelse, til SSBs arbeidskraftundersøkelse i 2. kvartal 2005. Undersøkelsen er gjennomført med støtte fra Eurostat, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet. Tilsvarende opplysninger er blitt innsamlet i de øvrige EU-land, og det forventes, at Eurostat senere vil offentliggjøre statistikk, som sammenligner familie- og arbeidsforhold i de forskjellige land.

Referanser:

Håland, Inger og Gunnlaug Daugstad: Den kjønnsdelte arbeidsmarknaden, Samfunnsspeilet nr. 6, 2003, Statistisk Sentralbyrå

Kitterød, Ragni Hege: Kortere arbeidstid for fedre - men fremdeles et tosporet foreldreskap, kommer i Søkelys på arbeidsmarkedet

Kitterød, Ragni Hege: han jobber, hun jobber, de jobber. Arbeidstid blant par av småbarnsforeldre, Rapport 2005/10

Lenker:

Temasiden om arbeid

Danmarks statistik: Lettest for far å hente barn

<http://www.dst.dk/OmDS/BagTal/Arkiv/20-06-06-Lettest-for-far--at-hente-boern.aspx>

Arbeidsdeling hjemme blant foreldrepar: Mer likedelt med ulik arbeidstidsordning?

<http://www.ssb.no/ssp/utg/200406/05/>

Tidsbrukundersøkelsen 2000: Klare kjønnsroller for småbarnsforeldrene

http://www.ssb.no/vis/magasinet/slik_lever_vi/art-2002-05-21-01.html

7.2 Oppbevaring av data og programmer

Filer med dataene fra tilleggsundersøkelsen som vi får fra seksjon for intervju (s860) heter omsorg_filter1.txt og omsorg_filter2.txt, og er lagret i UNIX-området \$AKU/sasdb/tu/g2005/

Sas-program agg_kopl_oppbl_m.sas sørger for å koble flatfilen mot aku-datafil og å lage nye vekter

Datafilen om omsorg med nye vekter plasseres her: \$AKU/sasdb/tu/g2005/omsorg_nye_vekt_kv02.sas7bdat
Tabellprogram bl.a. til artikkel i SSBmagasinet: \$AKU/prog/tu/tu2kv05/omsorg/mag_tab

Spørreskjemaet er lagret på: X:\260\Felles\AKU\2.kvartalsvariabler\Omsorgsforpliktelser

Vedlegg

Intervjuinstruks

Undersøkelse om omsorgsforpliktelser

Tilleggsundersøkelse i AKU 2. kv. 2005

Produktnummer 2090-2

Instruks

Orientering og veiledning for intervjuere

INNHold

1. Orientering om undersøkelsen	1
1.1 Oppdragsgivere	1
1.2 Bakgrunn og formål	1
1.3 Tidligere undersøkelser?	1
1.4 Motivering av IO	1
2. Gjennomføring av undersøkelsen	1
2.1 Utvalg	1
2.2 Innsamlingsmetode	1
2.3 Intervjutid	1
2.4 Innsamlingsperiode	1
2.5 IO-brev	1
2.6 Incitament	1
2.7 Forberedelsestid	1
2.8 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting	1
2.9 Frafall, avgang og flyttinger	1
3 Skjemaet	1
3.1 Enkeltspørsmål	1

Hajar B. Livary, intervjuerkontakt	21 09 46 96	hbl@ssb.no
Unni Jovik Hansen, intervjuerkontakt	21 09 46 90	ujh@ssb.no
Jytte Duemark, programmering	21 09 42 08	due@ssb.no
Jytte Duemark, utvalg	21 09 42 08	due@ssb.no
Bengt Oscar Lagerstrøm, prosjektleder	21 09 44 64	bol@ssb.no

Avdeling for personstatistikk/Seksjon for intervjuundersøkelser

1. Orientering om undersøkelsen

1.1 Oppdragsgivere

Eurostat, gjennom EØS-avtalen, er oppdragsgiver. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), Barne- og familiedepartementet (BFD) og Statistisk sentralbyrå (SSB) står for finansieringen.

1.2 Bakgrunn og formål

Undersøkelsen skal fange opp tilpassningen mellom arbeid og familie. Spesielt kartlegger vi her:

1. Hvordan IO er tilpasset på arbeidsmarkedet i forhold til ønske, og hvis de ikke er tilfreds med egen tilpassning, hva er årsaken(e) til dette? Er dette knyttet til omsorgsforpliktelser?
2. Hvor fleksibelt er arbeidsforholdet mht. omsorgsforpliktelser?
3. Hvor mye fravær skyldes omsorgsforpliktelser?

Det kan også være greit å være klar over at kartleggingen ikke gir en fullstendig oversikt over bruk av ulike tilsynsordninger, enten dette er over for barn eller eldre, eller hvordan omsorgsforpliktelser er fordelt innad i husholdningen.

1.3 Tidligere undersøkelser?

Nei

1.4 Motivering av IO

Siden det er frivillig om man vil svare på de fleste tilleggsspørsmålene er det viktig at innledningsteksten mellom den ordinære AKU-delen og tilleggsspørsmålene leses opp slik den står på skjermen.

Selv om det er frivillig å svare på tilleggsspørsmålene, er det viktig at så mange som mulig svarer. Mange svar sikrer et bedre resultat, og gir et bedre grunnlag for å si noe om tilpassning på arbeidsmarkedet i forhold til omsorgsforpliktelser, enten dette er overfor barn eller eldre i husholdningen eller utenfor.

2. Gjennomføring av undersøkelsen

2.1 Utvalg

Tilleggsspørsmålene frivillige og stilles kun ved direkte intervju til personer i alderen 15-64 år. Ellers samme som for AKU.

2.2. Innsamlingsmetode

Samme som for AKU.

2.3 Intervjutid

Intervjulengden vil avhenge sterkt av graden av omsorgsforpliktelser. I snitt vil intervjuet ta 4-5 minutter.

2.4 Innsamlingsperiode

Datainnsamlingen foregår i tråd med AKUs rotasjonsplan for 1. kvartal 2005.

2.5 IO-brev

Det er ikke egne IO-brev for tilleggsundersøkelsen. IO-brev sendes kun til 1. gangs IO i tråd med utsendingsplanen for AKU 2. kvartal 2005.

2.6 Incitament

Ikke aktuelt.

2.7 Forberedelsestid

Det er avsatt 30 minutter til lesing av instruks og prøveintervjuing. Godtgjørelsen påføres av kontoret.

2.8 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting

Det vil ikke bli foretatt koblinger utover ordinære for AKU.

2.9 Frafall, avgang og flyttinger

Frafall og avgang behandles i samsvar med AKU-instruks.

3 Skjemaet

3.1 Enkeltspørsmål

Vær forsiktig med å bruke kategoriene "vet ikke" og "neker" hvis de ikke spesielt står i spørsmålsteksten. Det er viktig å prøve å få IO til å gi et annet svar, men uten å presse i noen retning. Noen ganger kan IO trenge litt tid for å komme frem til svaret, og da er det viktig å være litt tålmodig. Når IO likevel svarer "vet ikke" eller nekter å svare, pass da på at du bruker riktig tast - "F8" for "vet ikke" og "F9" for "neking", eller spørsmålstegnknapp og utropstegnknapp i verktøylinja.

Om0 Spørsmålet stilles til IO som ikke har vært igjennom husholdningssekvensen. Alle personer i husholdningen under 15 år skal medregnes, inklusiv fosterbarn og adoptivbarn. Der hvor det er delt forelderomsorg, er referanseuka tellende. Hvis referanseuka ikke er representativ, kan man ta utgangspunkt den siste normale uka.

Om1 Vi er her ute etter tilsynsordninger som vanligvis benyttes utenom skoletiden; vanlig uke uten skoleferier/fridager og nødstilfeller som sykdom o.l.

Om12aI Norge har foreldre rett til svangerskaps-/adopsjonspermisjon med lønn, samt rett til sammenlagt å ha inntil 3 års tjenestefri uten lønn. Permisjonen må tas ut før barnet fyller 12 år.

Lykke til med intervjuingen!

Forordning fra Eurostat

EUROPEAN COMMISSION
EUROSTAT

Directorate D: Single market, Employment and Social statistics
Unit D-1: Labour market

Doc. D1/EMPL/38/2003

LFS 2005 ad hoc module on reconciliation between work and family life

**Draft Commission Regulation, explanatory notes,
Draft proposal for a questionnaire and codifications**

**Situation after the November 2003 SPC
and the inter-services consultation**

December 2003

Introduction

The purpose is to present in a single document for the LFS module 2005 :

- the draft Commission Regulation
- the explanatory notes
- a draft proposal for a questionnaire and codifications

This document could help the countries to implement this LFS module.

The draft proposal for a questionnaire and codifications could be improved by the comments of the countries. The countries are therefore invited to share their experience of developing the questions for the LFS module 2005 and to send their comments to Eurostat either to Karin WINQVIST (Karin.Winqvist@cec.eu.int) or Christel ALIAGA (Christel.ALIAGA@cec.eu.int).

Note that there is no obligation to implement precisely the proposed questionnaire but when the structure of the specific national LFS survey permits it, it could be followed.

Draft

COMMISSION REGULATION (EC) No .../..

of [...]

adopting the specifications of the 2005 ad hoc module on reconciliation between work and family life provided for by Council Regulation (EC) No 577/98

THE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES,

Having regard to the Treaty establishing the European Community,

Having regard to Council Regulation (EC) No 577/98 of 9 March 1998 on the organisation of a labour force sample survey in the Community¹ and in particular Article 4(2) thereof,

Whereas:

- (1) Commission Regulation (EC) No 246/2003 of 10 February 2003² adopting the 2004-2006 programme of ad hoc modules to the labour force sample survey includes an ad hoc module on reconciliation between work and family life.
- (2) In accordance with Article 4(2) of Regulation (EC) No 577/98 the detailed list of information to be collected in an ad hoc module must be drawn up at least 12 months before the beginning of the reference period for that module.
- (3) There is a need for a comprehensive and comparable set of data on reconciliation between work and family life, as referred to in the EU gender policy objectives on employment indicated in the 2003 Employment Guidelines with the specific guideline on “Gender equality” as adopted by the Council on 22 July 2003³.
- (4) The measures provided for in this Regulation are in accordance with the opinion of the Statistical Programme Committee,

¹ OJ L 77, 14.3.1998, p.3. Regulation as last amended by Commission Regulation (EC) No 2104/2002 (OJ L 324, 29.11.2002, p. 14).

² OJ L 34, 11.2.2003, p. 3

³ OJ L 197, 5.8.2003, p. 13

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

Article 1

The detailed list of information to be collected in 2005 by the ad hoc module is set out in the Annex to this Regulation.

Article 2

This Regulation shall enter into force on the seventh day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

Done at Brussels, [...]

For the Commission

[...]

Member of the Commission

ANNEX

Labour Force Survey Specifications of the 2005 ad hoc module on reconciliation between work and family life

1. Member States and regions concerned: all
2. The variables will be coded as follows:

Column	Code	Description	Filter
237		<i>Main type of childcare used for own/spouse's children up to 14 while person is working (apart from compulsory school; normal week omitting school holidays and emergency arrangements)</i>	Everybody aged 15-64 with at least one own/spouse's child up to 14 living in the household and C24=1,2
	1	Childcare services (including paid childminders), pre-school	
	2	Partner who is living in the household	
	3	Relatives/neighbours/friends (unpaid)	
	4	No childcare used	
	9	Not applicable (not included in the filter)	
	Blank	No answer	
238		<i>Person takes regularly care of other children up to 14 or of ill, disabled, elderly relatives/friends aged 15 or more in need of care</i>	Everybody aged 15-64
	1	Yes, of other children up to 14	
	2	Yes, of relatives/friends aged 15 or more in need of care	
	3	Yes, of other children up to 14 <u>and</u> of relatives/friends aged 15 or more in need of care	
	4	No	
	9	Not applicable (person aged less than 15 or more than 64)	
	Blank	No answer	
239		<i>Wish to change the organisation of his/her working life <u>and</u> his/her care responsibilities</i>	Everybody aged 15-64 and ((has at least one own/spouse's child up to 14 living in the household) or (C238=1, 2, 3))
	1	No	
	2	Wish to work or to work more (and reduce caring time)	
	3	Wish to work less to have more time for caring	
	9	Not applicable (not included in the filter)	
	Blank	No answer	
240		<i>Main reason (linked with childcare) for not working or not working more</i>	C239=2 and ((has at least one own/spouse's child up to 14 living in the household) or (C238=1,3))
	1	Lack of childcare services during the day	
	2	Lack of childcare services at special times	
	3	Lack of childcare services during the day or at special times	
	4	Childcare services are too expensive	
	5	Available childcare services are not of sufficient quality	
	6	Other reason not linked with the lack of suitable childcare services	
	9	Not applicable (not included in the filter)	
	Blank	No answer	

Column	Code	Description	Filter
241		<i>During school holidays or when the usual childcare services are closed or when the carer is on holidays :</i>	Everybody aged 15-64 with at least one own/spouse's child up to 14 living in the household and C24=1,2
		<i>Person took days off or reduced the number of hours worked or took other special arrangements at work over the last 12 months to care for the children</i>	
	1	No	
	2	Yes, because of lack of alternative childcare services during the day	
	3	Yes, because of lack of alternative childcare services at special times	
	4	Yes, because alternative childcare services too expensive	
	5	Yes, because alternative childcare services not of sufficient quality	
	6	Yes, always because of other reasons	
	9	Not applicable (not included in the filter)	
	Blank	No answer	
242		<i>Main reason (linked with care of ill, disabled, elderly relatives/friends aged 15 or more in need of care) for not working or not working more</i>	C239=2 and (C238=2, 3)
	1	Lack of care services during the day	
	2	Lack of care services at special times	
	3	Lack of care services during the day or at special times	
	4	Care services are too expensive	
	5	Available care services are not of sufficient quality	
	6	Other reason not linked with the lack of suitable care services	
	9	Not applicable (not included in the filter)	
	Blank	No answer	
243		<i>Possible to vary start or/and end of working day for family reasons (at least one hour)</i>	Everybody aged 15-64 and C24=1, 2
	1	Generally possible	
	2	Rarely possible	
	3	Not possible	
	9	Not applicable (not included in the filter)	
	Blank	No answer	
244		<i>Possible to organise working time in order to take whole days off for family reasons (without using holidays and special leave)</i>	Everybody aged 15-64 and C24=1, 2
	1	Generally possible	
	2	Rarely possible	
	3	Not possible	
	9	Not applicable (not included in the filter)	
	Blank	No answer	
245		<i>Time off from work taken over the last 12 months for family sickness or emergencies (without using holidays)</i>	Everybody aged 15-64 and C24=1, 2
	1	No	
	2	Yes, "special leave" days remunerated	
	3	Yes, "special leave" days not at all remunerated	
	4	Yes, other arrangements always used	
	9	Not applicable (not included in the filter)	
	Blank	No answer	

Column	Code	Description	Filter
246		<i>Parental leave (Council Directive 96/34/EC of 3.6.1996, OJ L145) taken over the last 12 months for own children living in the household</i>	Everybody aged 15-64
	1	No	
	2	Yes, taken in one block full-time and remunerated	
	3	Yes, taken in one block full-time and not at all remunerated	
	4	Yes, taken in part-time and remunerated	
	5	Yes, taken in part-time and not at all remunerated	
	6	Yes, taken in another arrangement or combinations and remunerated	
	7	Yes, taken in another arrangement or combinations and not at all remunerated	
	9	Not applicable (person aged less than 15 or more than 64)	
	Blank	No answer	
247		<i>Main reason for not having taken parental leave for own children living in the household over the last 12 months</i>	C246=1
	1	Had no legal right to take parental leave	
	2	No remuneration or too low	
	3	Not enough flexibility in choice of the parental leave period	
	4	Negative effects on social security	
	5	Negative effects on the career/negative perception from the employer	
	6	Preference for work for other reasons than codes 2 to 5	
	7	Other reason	
	9	Not applicable (C246 not equal to 1)	
	Blank	No answer	

Explanatory notes

1- Political orientations for the preparation of the LFS module 2005

The EU gender policy objectives on employment indicated in the 2002 Employment Guidelines adopted by the Council on 18 February 2002 are the following:

- Mainstreaming gender equality
- Tackling gender gaps
- Enabling women and men to reconcile work and family life

The objectives under the guideline Reconciling work and family life are:

- Adopting family-friendly policies (including care services and parental and other leave schemes)
- Increasing the availability of care services for children and other dependants (setting a national target)
- Facilitate the return of women and men to the paid workforce after an absence (e.g. facilitate access to training and upgrading of skills)

The preamble of the Guidelines also indicate that career breaks, part-time work and flexible working arrangements are of particular importance for women and men reconciling work and family life and that an equal sharing of family responsibilities is crucial in this aspect.

There are similar requirements in the 2003 Employment Guidelines adopted by the Council on 22 July 2003 with the specific guideline on "Gender equality".

Reconciliation is also a key element in the common objectives of the Social Inclusion Process⁴ which was launched at the Lisbon European Council. Under objective 1.1, Member States are invited "to promote access to stable and quality employment for all women and men who are capable of working, in particular ... by developing policies to promote the reconciliation of work and family life, including the issue of child and dependant care..."

The Joint report on "Increasing labour market participation and active ageing"⁵ shows that family and care responsibilities are the first reason for inactivity of women aged 25-54. It recommends in particular developing childcare services (accessibility, affordability and quality) and enhancing efficiency of elderly care facilities and improving their linkage with social policy in general.

These policy needs have been underlined on subsequent occasions:

- the Madrid European Council (15-16 December 1995), requested an annual review of the implementation in the Member States of the Beijing Platform of Action (including child care services as a means to reconcile work and family and fight against poverty);
- on 2 December 1998, the Council agreed that the annual assessment of the implementation of the Beijing Platform of Action would include a proposal on a simple set of quantitative and qualitative indicators and benchmarks;

⁴ OJ C 82 of 13-03-2001

⁵ COM (2002) 9 final

- on 22 October 1999, the Council adopted conclusions which confirmed that “reconciliation of work and family life” would be one of the themes of the next review of the implementation of the Beijing Platform of Action by the Council of the European Union;
- The **Lisbon European Council** of 23-24 March 2000 recognised that it was important to further all aspects of equal opportunities, in particular by setting a new benchmark for improving child care provision;
- The **French Presidency** addressed the theme of the relationship between family life and working life with a study by questionnaire on the implementation by the Member States of the European Union and the European Institutions of the Beijing Platform of Action (23 October 2000), trying to build a set of indicators most pertinent to establishing the needs of reconciling family life and working life (one indicator on childcare services and one on care for other dependants). They regarded devising these indicators and following them up in subsequent years as a vital part of improving policies in support of the family life/working life relationship and gender equality;
- The Presidency conclusions of the **Stockholm European Council** (23-24 March 2001) pose as priority full employment and more and better jobs. Recognise that increasing employment rates demands active employment policies and invites the Council and the Commission to develop indicators on the provision of care facilities for children and other dependants and on family benefit systems by 2002.
- The Presidency conclusions of the **Barcelona European Council** (16-17 March 2002) state, that MS should remove disincentives for female labour force participation and strive, in line with national patterns of provision, to provide childcare by 2010 to at least 90% of children between 3 years and mandatory school age and at least 33% of children under 3 years of age.

2- Focus of the LFS module 2005

According to the policy needs and taking into account the constraint of 11 variables for the module, the aims and the structure of the module are the following :

- **The first aim** is to establish how far persons participate in the labour force as they would wish, and where they are unable to do so, whether the reasons are connected with a lack of suitable care services for children and dependant persons :

- 1/ identification of care responsibilities (children and dependants)
- 2/ analyse of the consequences on labour participation taking into account the choice/constraint dimension
- 3/ in case of constraint, identification of the ones linked with the lack or unsuitability of care services

The constraint during holiday periods is also taken into account.

- **The second aim** is to analyse the degree of flexibility offered at work in terms of reconciliation with family life.

- **The third aim** is to estimate how far leave of absence is taken (as specified in Council Directive 96/34/EC of 3.6.1996, OJ L145) :

- * parental leave to care for children and the main reason for not taking parental leave
- * time off from work in case of “Force majeure”

The aims of the module ARE NOT to :

- analyse in detail how children and dependant persons are cared for (see SILC for childcare)
- analyse in detail the sharing of tasks inside the household (see Time use surveys)

3- Elaboration of the variables for the LFS module 2005

Three task force meetings were organised in order to build a finalised draft of variables for the LFS module 2005. The task force was composed of eight countries : DE, FR, IT, ES, PT, FI, SE, UK.

4- Description of the variables for the LFS module 2005

Target population : persons aged 15-64 years old (16-64 for ES, UK).

Global instruction : if the countries have a special code “does not know”, these answers will be coded blank.

C237 : Main type of childcare used for own/spouse’s children up to 14 while person is working (apart from compulsory school; normal week omitting school holidays and emergency arrangements)

- 1- Childcare services (including paid childminders), pre-school
- 2- Partner who is living in the household
- 3- Relatives/neighbours/friends (unpaid)
- 4- No childcare used
- 9- Not applicable (not included in the filter)
- blank- No answer

Filters

- Everybody aged 15-64 with at least one own/spouse’s child up to 14 living in the household and C24=1,2
- Children aged 14 years old should be included.

Objective

The aim is not to know precisely how the children are cared for. The objective is to know what allows mainly the person to work, in other words, the main childcare used for children up to 14 while person is working. Is it a childcare service ? Is it a relative ? Is it the partner ? The labour status from the LFS will give us information on the existence/condition of the work for both partners. This variable could be also analysed by gender, taking into account the age of the children, the number of children and the type of household (couple, single parent, ...).

Instructions for the survey or for the coding

- “While person is working” = during his/her working hours.
- The reference period is a current and normal week outside :
 - * holidays (parents, children, services, ...)
 - * other particular arrangements (sick child or other problems).

If the person can not decide because childcare changes from one week to another, the reference period should be the reference week if not distorted or the first week before the reference week that is not distorted.

- Children concerned : own (including adopted) or spouse/partner up to 14 living in the same household that the person interviewed. Children aged 14 years old should be included.

- Main organisation outside compulsory school hours if only school-going children. Besides, as existence and definition of pre-school vary from one country to another, pre-school is coded in the same code as childcare services (including free pre-school).

- Childcare services: creche, day care centre, organised family care (e.g. family creches, home-based care by childminders affiliated to a child minding service), after school centre, paid carers, ... Paid childcare is included. Childcare services subsidised by state/employers are also included.

- As sometimes persons are using several childcare arrangements for a child or different childcare arrangements from one child to another, the carer (codes 1 to 3) who spends the highest number of hours/week caring for one or several children should be coded. If it is impossible to choose, the first code that applies in the order of the list should be recorded.

- Code 3- “Relatives/neighbours/friends (unpaid)” : including grandparents, father/mother living outside the household, ... These persons can live inside or outside the household.

- Code 4 : if the children up to 14 always take care of themselves/each other OR if person works at home/cares for the child at the work place OR if no childcare is used at all (e.g. compulsory school hours correspond to working hours).

Note : rigorously, if a sister/brother aged more than 14 takes care of the children up to 14, the sister/brother is considered as a relative and should be coded 3.

- Particular cases : if the person says that he/she can not answer because he/she is currently temporary absent from work (e.g. maternity/paternity leave, parental leave, ...) or has work exceptionally during the reference week but has no usual work, this person should be coded blank.

C238 : Person takes regularly care of other children up to 14 or of ill, disabled, elderly relatives/friends aged 15 or more in need of care

1- Yes, of other children up to 14

2- Yes, of relatives/friends aged 15 or more in need of care

3- Yes, of other children up to 14 and of relatives/friends aged 15 or more in need of care

4- No

9- Not applicable (person aged less than 15 or more than 64)

blank- No answer

Filters

Everybody aged 15-64

Objective

The aim is to identify all care responsibilities undertaken by the person interviewed to the extent that all care responsibilities are susceptible to remain an obstacle for the labour participation of the person.

Instructions for the survey or for the coding

- « Caring, care, carer » : the variable focuses on the carers and not on the persons who are cared for (employment perspective linked with care responsibilities). Carers are defined as people who look after or provide regular help -on a fixed pattern- to children or to friends/relatives in need of care because sick/elderly/incapacitated/disabled (help, assistance, support, surveillance). The carer has to be responsible for the care.

Examples of caring tasks for other children up to 14 : personal care, homework, playing games, reading, taking out, surveillance

Examples of caring tasks for friends/relatives in need of care aged 15 or more : personal care (e.g. dressing, washing) ; physical help (e.g. walking) ; helping with paperwork or financial matters ; domestic help (e.g. housework, laundry) ; company, talking, visiting

- “Other children” correspond to other than (own/spouse’s children living in the household) that is to say to :
 - * own/spouse’s children living outside the household
 - * other children (not own/spouse’s) living inside or outside the household
 Children aged 14 years old should be included.
- The dependant adults helped can live inside or outside the household.
- “Regularly” is defined as on a fixed pattern (every day, every week, ...). The reference period is the current situation.
- If the care consists only of financial support or if the care is a volunteer work for a charity or for an other organisation, then it should not be considered as care.
- Care as a job should be excluded (it means that care done in a professional capacity is excluded)
- Persons who receive allowances to take care of disabled relatives should be considered as carers (codes 2 or 3).
- For children up to 14 who have a handicap, a disability or a health problem : they are considered as “children” (code 1, or 3 if also care of dependant adults).
- Care for children aged 15 or more who are not ill/disabled is out of the scope of this variable.

C239 : Wish to change the organisation of his/her working life and his/her care responsibilities

- 1- No
- 2- Wish to work or to work more (and reduce caring time)
- 3- Wish to work less to have more time for caring
- 9- Not applicable (not included in the filter)
- blank- No answer

Filters

Everybody aged 15-64 and ((has at least one own/spouse’s child up to 14 living in the household) or (C238=1, 2, 3))

Objective

The reconciliation between work and family can be to work more for persons who wish to and who wish then to reconcile a work with their family life. But it could be also to work less if they wish to spend more time with the persons cared for and then it is a way to reconcile their family life with their job. The aim here is to know the wish of the carers in terms of work and care and in particular, if they wish to balance more work and care (measure of the balance).

Instructions for the survey or for the coding

- “Care responsibilities” include care for children and care for ill/disabled/elderly relatives/friends (see C237 and C238)
- We want to know the current wish of the person independently of the constraints (e.g. even if she/he can not work because of lack of childcare services or other constraints). Therefore, what we are interested in is : would the person wish to change the organisation of his/her working life and his/her care responsibilities ?

- Particular cases : if person says that she/he wishes to work more and care more OR that she/he wishes to work less and care less, then code 1 (No) should be used.

- Code 3 includes “wish not to work at all in order to have more time for caring”.

C240 : Main reason (linked with childcare) for not working or not working more

- 1- Lack of childcare services during the day
- 2- Lack of childcare services at special times
- 3- Lack of childcare services during the day or at special times
- 4- Childcare services are too expensive
- 5- Available childcare services are not of sufficient quality
- 6- Other reason not linked with the lack of suitable childcare services
- 9- Not applicable (not included in the filter)
- blank- No answer

Filters

C239=2 and ((has at least one own/spouse’s child up to 14 living in the household) or (C238=1, 3))

Objective

The first aim is to know if carers of children (including parents) who wish to work more do not do so because of constraints on childcare services (codes 1 to 5).

The second aim is to know which are the constraints on childcare services : mainly, is it the lack of childcare services ? is it the cost ? is it the quality ? It will refer to the point of view of the person.

Instructions for the survey or for the coding

- Childcare services : creche, day care centre, organised family care (e.g. family creches, home-based care by childminders affiliated to a child minding service), after school centre, paid carers, ... Paid childcare is included. Childcare services subsidised by state/employers are also included.

- The main reason should be interpreted as the main current reason. For example, if a mother quit a job because of the lack of childcare services 2 years ago and if now, she finds it too expensive in relation to the expected salary, then code 4.

- Code 1 : this code should be used when the care would be needed approximately from 7h00 to 19h00. Means that there is no childcare service for the children in the area (accessible) at all OR no childcare service available (no place available, ...) OR not enough care service for children who need more care (e.g. a child is cared for in the morning but lack of care services in the afternoon).

- Code 2 : this code should be used if the care would be needed at special times, that is to say approximately before 7h00 in the morning, at night, after 19h00 in the evening, during the week-end or during school holidays ...

- Code 3 : priority is given to codes 1 and 2. Code 3 should be used only if the person does not know the hours where the care would be needed (e.g. has no idea about the future working hours).

- Code 4 : a person who is not working and who might expect a salary which is not high enough compared to the cost of the care should be also coded here (the salary can be higher than the cost of the care but not high enough to encourage the person to work).

- Code 5 : « quality not sufficient » from the person’s point of view includes educational contents not sufficient, too many children and not enough carers, person not confident (does not trust), ... Should also be used in case of lack of suitable childcare services for children with special needs (up to 14).

- The main reason is asked for. Even if there is a combination of reasons (e.g. quality not sufficient and cost too high), the person has to choose the main one. If it is impossible to choose, the first code that applies in the order of the list should be recorded.
- Code 6 : e.g. can not find a job, want the child to be cared for only by relatives but there is no relative who can do that, could work more if partner worked less, ...

C241 : During school holidays or when the usual childcare services are closed or when the carer is on holidays :

Person took days off or reduced the number of hours worked or took other special arrangements at work over the last 12 months to care for the children

- 1- No
- 2- Yes, because of lack of alternative childcare services during the day
- 3- Yes, because of lack of alternative childcare services at special times
- 4- Yes, because alternative childcare services too expensive
- 5- Yes, because alternative childcare services not of sufficient quality
- 6- Yes, always because of other reasons
- 9- Not applicable (not included in the filter)
- blank- No answer

Filters

Everybody aged 15-64 with at least one own/spouse's child up to 14 living in the household and C24=1,2

Objective

The difficulty to have children cared for during school holidays (including childcare services closed, ...) was stressed on many occasions (SILC Working Group, EMCO indicators group). Such a variable will allow us to get data on the lack of suitable childcare services during holiday periods.

Instructions for the survey or for the coding

- Childcare services : creche, day care centre, organised family care (e.g. family creches, home-based care by childminders affiliated to a child minding service), after school centre, paid carers, ... Paid childcare is included. Childcare services subsidised by state/employers are also included.
- "Alternative" = substitute to the usual childcare (services, relatives, ...). By definition, we are in the case where the usual childcare arrangements are not available because closed, caring persons on holidays, ...
- Codes 2 to 5 should be used if person had problems with alternative childcare services (at least once) during these periods. In between codes 2 to 5, the main problem should be recorded. If it is impossible for the person to choose between codes 2 to 5, the first code that applies in the order of the list (2 to 5) should be recorded.
- Code 6 should be used if person had no problem at all with alternative childcare services during these periods.
- Particular cases : if the person is coded 1 or 2 in C24 but had not worked over the last 12 months during these kinds of periods (e.g. maternity/paternity/parental leave, ...) or if there were no special periods for the person (e.g. has only one child going to day care centre and the day care centre was opened all over the last 12 months without any interruption), code 1 (No) should be used.

C242 : Main reason (linked with care of ill, disabled, elderly relatives/friends aged 15 or more in need of care) for not working or not working more

- 1- Lack of care services during the day
- 2- Lack of care services at special times
- 3- Lack of care services during the day or at special times
- 4- Care services are too expensive
- 5- Available care services are not of sufficient quality
- 6- Other reason not linked with the lack of suitable care services
- 9- Not applicable (not included in the filter)
- blank- No answer

Filters

C239=2 and (C238=2, 3)

Objective

The first aim is to know if carers of dependant adults who wish to work more do not do so because of constraint on care services (coded 1 to 5 ; lack or unsuitability of care services for dependant adults). The second aim is to know which are the constraints on care services for dependant persons : mainly, is it the lack, the cost, the quality ? It will refer to the point of view of the person.

Instructions for the survey or for the coding

- In the term “care services”, paid carers are included. Care services includes care services at home and/or care in institution, also including institutions where persons can go only during the day.
- The main reason should be interpreted as the main current reason. For example, if the person quit a job because of the lack of care services 2 years ago and if now, the cost of an external care is too expensive for the person helped OR for her, then code 4.
- The main reason is asked for. Even if there is a combination of reasons (e.g. quality not sufficient and cost too high), the person has to choose the main one. If it is impossible to choose, the first code that applies in the order of the list should be recorded.
- Code 1 : this code should be used when the care would be needed approximately from 7h00 to 19h00. Means that there is no care service for the person at all OR no care service available (no place available, ...) OR not enough care (need of a prolongation of the care service).
- Code 2 : this code should be used if the care would be needed at special times that is to say approximately before 7h00 in the morning, at night, after 19h00 in the evening, during the week-end, during holidays, 24 hours/24 hours.
- Code 3 : priority is given to codes 1 and 2. Code 3 should be used only if the person does not know the hours where the care would be needed (e.g. has no idea about the future working hours).
- Code 4 : too expensive for the person helped OR for the person who helps. A person who could expect a salary which is not high enough compared to the cost of the care he/she would have to support should be coded here (the salary can be higher than the cost of the care but not high enough to encourage the person to work).
- Code 5 : « quality not sufficient » from the person’s interviewed point of view OR from the helped person’s point of view. Includes persons not confident (do not trust), ...
- Code 6 : e.g. can not find a job, person helped does not want to be helped by someone else, ...

C243 : Possible to vary start or/and end of working day for family reasons (at least one hour)

- 1- Generally possible
- 2- Rarely possible
- 3- Not possible
- 9- Not applicable (not included in the filter)

blank- No answer

Filters

Everybody aged 15-64 and C24=1, 2

Objective

The aim is to evaluate the degree of flexibility of the job in terms of reconciliation with family life as a usual and exceptional mean.

Instructions for the survey or for the coding

- Formal or informal working arrangements should be taken into account.
- Code 1 : the person can generally start later and/or finish earlier for family reasons (outside particular periods of urgent work, ...).
- Code 2 : the person can but rarely start later and/or finish earlier for family reasons.
- Codes 1 and 2 : the possibility exists without using special leave.
- “For family reasons” includes also care for children and dependants.
- Persons who have the general possibility to vary start or/and end of working day or a general possibility for working time banking should be coded 1 because they can do it in particular for family reasons when they want to.
- Hours taken off are normally made up later/earlier. But they are not always necessary compensated in terms of hours done : the fact that the job is done is enough and this should be included.

C244 : Possible to organise working time in order to take whole days off for family reasons (without using holidays and special leave)

- 1- Generally possible
- 2- Rarely possible
- 3- Not possible
- 9- Not applicable (not included in the filter)
- blank- No answer

Filters

Everybody aged 15-64 and C24=1, 2

Objective

The aim is to evaluate the degree of flexibility of the job in terms of reconciliation with family life as a usual and exceptional mean.

Instructions for the survey or for the coding

- Formal or informal working arrangements should be taken into account.
- “Organise working time in order to take whole days off” : it includes working time banking with the possibility to take whole days off, persons who have free working time who can be absent from work for a day without any special arrangement, The person plans to arrange the working time in order to take whole days off (e.g. plans to make the hours on beforehand or after, changes shifts, ...).
- Code 1 : the person can generally organise the working time in order to take whole days off for family reasons (outside particular periods of urgent work, ... ; even if a limit for the number of days exists).
- Code 2 : the person can but rarely organise the working time in order to take whole days off for family reasons.

- “For family reasons” includes also care for children and dependants.
- “To take whole days off” = without using holidays and special leave
- Persons who have the general possibility to organise working time in order to take whole days off should be coded 1 because they can do it in particular for family reasons.
- Days taken off are normally made up later/earlier. But they are not always necessary compensated in terms of hours/days done : the fact that the job is done is enough and this should be included.

C245 : Time off from work taken over the last 12 months for family sickness or emergencies (without using holidays)

- 1- No
- 2- Yes, “special leave” days remunerated
- 3- Yes, “special leave” days not at all remunerated
- 4- Yes, other arrangements always used
- 9- Not applicable (not included in the filter)
- blank- No answer

Filters

Everybody aged 15-64 and C24=1, 2

Objective

The aim is to analyse the case of “Force majeure” included in the Directive on parental leave (Council directive 96/34/EC of 3.6.1996, OJ L145).

Instructions for the survey or for the coding

- “Time off from work for family sickness or emergencies” includes the cases of sickness of child/relative (even not serious like a cold) or accident of a child/relative but also other family emergencies (childminder ill or having own urgent reasons, nursery closed because of flu epidemic, house burning, ...). Most of the time, it refers to unplanned situations but it can also be planned in advance in some cases of sickness for example (e.g. operation of a family member, ...). Own sickness or accident are excluded.
- “Special leave” days are often provided in case of sick child or other family problems. They are remunerated in some countries, fully or partly. There is sometimes a limit in the number of days per year persons are allowed to take or they might be given examining each case/reason of absence. If the “special leave” days were fully or partly remunerated, code 2 should be used. Code 3 is only used if all “special leave” days taken were not at all remunerated.
- Code 4 : no “special leave” days were used but person used other arrangements (time banking, ...).
- Particular cases “not relevant” should be coded 1 (e.g. person on maternity/paternity/parental leave over the last 12 months, ...).

C246 : Parental leave (Council Directive 96/34/EC of 3.6.1996, OJ L145) taken over the last 12 months for own children living in the household

- 1- No
- 2- Yes, taken in one block full-time and remunerated
- 3- Yes, taken in one block full-time and not at all remunerated
- 4- Yes, taken in part-time and remunerated
- 5- Yes, taken in part-time and not at all remunerated
- 6- Yes, taken in another arrangement or combinations and remunerated
- 7- Yes, taken in another arrangement or combinations and not at all remunerated
- 9- Not applicable (person aged less than 15 or more than 64)

blank- No answer

Filters

Everybody aged 15-64

Objective

The aim of this variable (and the following) is to analyse the take up rate of parental leave to care for children for men and women (Council directive 96/34/EC of 3.6.1996, OJ L145). It gives also an indication on the fact that the leave was remunerated or not for those who took one and in which kind of arrangements it was taken.

Instructions for the survey or for the coding

- Definition of Parental leave as based on the minimum requirements stipulated in the Council Directive 96/34/EC :

- A leave in addition to maternity leave or paternity leave to take care of children
- Available until the age of 8 for both natural and adopted children - it excludes leave taken for the care of adults.
- It is a minimum of 3 months in length.
- Depending on Member State/employer, it can be taken full time/part time/piecemeal way/time credit system.
- It is an individual right for both parents and thus in principal granted on a non-transferable basis.
- It can be postponed by employers for justifiable reasons.
- Entitlements may be subject to a period of work qualification and/or length of service which shall not exceed one year.
- For workers : at the end of parental leave, workers shall have the right to return to the same job or, if that is not possible, to an equivalent or similar job consistent with their employment contract or employment relationship.

Relevant national leaves will be selected by the countries according to the definition. Note that :

* the leave has to be an individual right for both parents regardless of their sex

* if the countries are doing more than the minimum requirements, these leaves have to be taken into account (e.g. if the leave can be taken after the age of 8, if the length is more than 3 months)

Note : The annexes I, II and III of the working document E1/EMPL/29/2003 for the September 2003 working group "Employment Statistics" gives information on the Council Directive 96/34/EC (list of implementing measures by country, Council Directive 96/34/EC, framework agreement on parental leave).

- As far as possible, the official national designations for parental leave should be presented to the interviewed person in order to avoid misunderstandings.

- The person has to be at least one day on parental leave for his/her own children (living inside the household) over the last 12 months to be considered as having been on parental leave, whatever the duration of the leave and whatever the leave was remunerated or not.

- If the person was on parental leave in part-time job, then she/he should be coded as having taken parental leave in part-time. Not all part-time jobs are parental leave.

- "Another arrangement" : peacemeals (e.g. parental leave taken during school holidays periods) or time credit system (e.g. days or hours off taken)

- "Combinations" of arrangements : means that the person had mixed the ways of taking parental leave over the last 12 months (e.g. had taken the parental leave in one block and then in part-time job over the last 12 months).

- Code 2 to 5 : should be understood as the parental leave was only taken that way over the last 12 months (e.g. code 2, parental leave was only taken in one block full-time and remunerated ; if mixed, then other codes should be used).

- “Remunerated” : the leave was remunerated. All remunerations of the leave are included that is to say :

* even if the leave was partially remunerated in relation to the salary over the last 12 months

* even if the leave was remunerated only for one part of the duration of leave over the last 12 months

* the remuneration of the leave could have been provided by the state or by the employer.

- Code “Not applicable” refers to persons not aged 15-64. For the countries who filter on the age of the children inside the household according to the national legal age of children for taking parental leave : the persons not asked should be coded 1 (No).

Note : the “maximum” legal age of the children to be allowed to take parental leave for them is often the one which corresponds to parental leave for adopted children.

More generally, for variables C246/247, the countries can filter the questions according to the national rules for parental leave. The excluded sub-populations shall be coded in the relevant categories.

C247 : Main reason for not having taken parental leave for own children living in the household over the last 12 months

1- Had no legal right to take parental leave

2- No remuneration or too low

3- Not enough flexibility in choice of the parental leave period

4- Negative effects on social security

5- Negative effects on the career/negative perception from the employer

6- Preference for work for other reasons than codes 2 to 5

7- Other reason

9- Not applicable (C246 not equal to 1)

blank- No answer

Filters

C246=1

Objective

The aim is to know the main reason why persons did not take parental leave over the last 12 months.

Instructions for the survey or for the coding

- Code 1 : « had no legal right » means « according to the law = to the conditions of being able to be on parental leave in the country ». Most of the time, it will be linked with the age of the children, with the past working situation of the person interviewed and with the duration of parental leave already taken by the person. E.g. coded 1 : if person has no child living in the household, or has children who were too old to grant her/him parental leave over the last 12 months or if person had used all possible days of parental leave before the last 12 months.

Note : persons who had no possibility in terms of time to take parental leave over the last 12 months because is/was on maternity/paternity leave should be coded 1 (a special code for these cases makes no sense for a lot of countries where in these cases, the person has no right yet to take it or can not cumulate the leaves).

- If the person did not know if he/she had right to take parental leave over the last 12 months, it should be coded blank.

- Code 3 : e.g. parental leave in part-time job not possible, months of the leave can not be chosen

- It is the individual reason for not taking parental leave that should be recorded (the fact that the partner was still in maternity/paternity/parental leave is not an individual reason).

- For the countries who filter C246 on the age of the children in the household according to the national legal age of children for taking parental leave : the persons not asked should be coded 1 (No) in C246 and coded 1 (Had no legal right to take parental leave) in C247.

Draft proposal for a questionnaire

As mentioned above, the draft proposal for a questionnaire and codifications could be improved by the comments of the countries. The countries are therefore invited to share their experience of developing the questions for the LFS module 2005 and to send their comments to Eurostat.

Given the fact that in the LFS face to face as well as telephone interviewing is applied, questions should be applicable in both situations so that, as far as possible, the two modes of interviewing will deliver comparable data. The proposal is therefore to break down the variables into questions gradually. The proposal should be adapted in case of proxy.

F1	FILTER 1		
		If person aged 15-64 (16-64 for ES and UK) → F2 Else → END	
F2	FILTER 2		
		If person has at least one own/spouse's child up to 14 living in the household and 24=1, 2 → V1 If person has at least one own/spouse's child up to 14 living in the household and 24=3, 4, 5 → V21 Else → V22	
<u>C237</u>			
V1	We are going to talk about your children up to 14 living in your household, (including your own children and your spouse/partner's children).		
	During an usual week⁶, who is mainly caring for your children up to 14 years old while you are working (outside compulsory school hours) ? <i>(if impossible to choose the highest number of hours, code in the order of the list)</i>		
	1. Childcare services (including paid childminders), pre-school		1
	2. Partner who is living in the household		2
	3. Relatives/neighbours/friends (unpaid)		3
	4. No childcare used		4
	Blank- No answer		
<u>C238</u>			
	We are going to talk about your caring for children and ill, disabled or elderly persons. Care in a professional capacity should be left aside.		
V21	Apart from your own children (and your spouse's children) living in the household, do you regularly take care of other children up to 14 years old ?		
	1. Yes		1
	2. No		2
	Blank- No answer		
			→ V23
V22	Do you regularly take care of children up to 14 years old?		
	1. Yes		1
	2. No		2
	Blank- No answer		

⁶ If needed : "Let's consider a usual week omitting school holidays and emergency arrangements caused by sickness or other problems."

V23 Do you regularly take care of ill, disabled or elderly relatives or friends aged 15 or more in need of care ?

1. Yes
2. No
- Blank- No answer

	1
	2

F3 FILTER 3

If (person has at least one own/spouse's child up to 14 living in the household or V21=1 or V22=1 or V23=1) and 24=1, 2 → **V31**
 If (person has at least one own/spouse's child up to 14 living in the household or V21=1 or V22=1 or V23=1) and 24=3, 4, 5 → **V32**
 Else → **F6**

C239

V31 Would you wish to change the organisation of your working life and your care responsibilities ?

1. No
2. Yes, wish to work more and as a consequence to reduce caring time
3. Yes, wish to work less to have more time for caring
- Blank- No answer

	1
	2
	3

→ F4

V32 Would you wish to change the organisation of your working life and your care responsibilities ?

1. No
2. Yes, wish to work and as a consequence to reduce caring time
- Blank- No answer

	1
	2

F4 FILTER 4

If (V31=2 or V32=2) and (person has at least one own/spouse's child up to 14 living in the household or V21=1 or V22=1) → **V41**
 Else → **F5**

C240⁷

V41 Is the fact that you are not working (more) linked to the lack or the unsuitability (cost, quality) of childcare services/paid childminders ?

1. Yes
2. No
- Blank- No answer

	1
	2

→ F5

→ F5

V42 What is the main reason for not working (more) linked to the lack or the unsuitability of childcare services/paid childminders ? Is it mainly ...

(if impossible to choose the main reason, code in the order of the list)

1. Lack of childcare services/paid childminders
2. Childcare services/paid childminders are too expensive
3. Available childcare services/paid childminders are not of sufficient quality
- Blank- No answer

	1
	2
	3

→ F5

→ F5

→ F5

⁷ "working (more)": "more" should be used when 24=1, 2

V43 When is there a lack of childcare services/paid childminders ? Is it mainly ...*(if impossible to choose, code in the order of the list)*

1. During the day (week days approximately from 7 am to 7 pm)
2. At special times (week days before 7 am or after 7 pm, week-end, school holidays)
3. Does not know (has no idea about the future working hours)

	1
	2
	3

F5 FILTER 5

If (V31=2 or V32=2) and (V23=1) → **V61**
 Else → **F6**

C242**V61 Is the fact that you are not working (more) linked to the lack or the unsuitability (cost, quality) of care services/paid carers for ill, disabled, elderly adults?**

1. Yes
2. No
- Blank- No answer

	1
	2

→ F6
 → F6

V62 What is the main reason for not working (more) linked to the lack or the unsuitability of care services/paid carers for ill, disabled, elderly adults? Is it mainly ...
(if impossible to choose the main reason, code in the order of the list)

1. Lack of care services/paid carers
2. Care services/paid carers are too expensive
3. Available care services/paid carers are not of sufficient quality
- Blank- No answer

	1
	2
	3

→ F6
 → F6
 → F6

V63 When is there a lack of care services/paid carers ? Is it mainly ...*(if impossible to choose, code in the order of the list)*

1. During the day (week days approximately from 7 am to 7 pm)
2. At special times (week days before 7 am or after 7 pm, week-end, during holidays, 24 hours/24 hours)
3. Does not know (has no idea about the future working hours)

	1
	2
	3

C241**F6 FILTER 6**

If person has at least one own/spouse's child up to 14 living in the household and 24=1, 2 → **V51**
 Else → **F7**

V51 Let's talk about childcare for your own children (and your spouse's children) living in the household during special periods : school holidays or when the usual childcare services are closed or when the carer is on holidays.

Over the last 12 months, during these periods did you take days off or reduce the number of hours worked or take other special arrangements at work to care for the children ?

1. Yes
2. No
- Blank- No answer

	1
	2

→ F7
 → F7

V52 Was it at least once because you could not find a suitable childcare service or a paid childminder to replace a usual childcare arrangement ?

- 1. Yes
- 2. No, you did so always because of other reasons
- Blank- No answer

	1
	2

→ F7
→ F7

V53 What was the main difficulty you met with childcare services or paid childminders during these periods ? Was it mainly ...

(if impossible to choose the main difficulty, code in the order of the list)

- 1. Lack of alternative childcare services during the day (week days approximately from 7 am to 7 pm)
- 2. Lack of alternative childcare services at special times (week days before 7 am or after 7 pm, week-end, school holidays)
- 3. Alternative childcare services too expensive
- 4. Alternative childcare services not of sufficient quality
- Blank- No answer

	1
	2
	3
	4

C243, C244, C245

F7

FILTER 7

If 24=1, 2 → V71
Else → F8

Let's talk about your job.

V71 Is it possible for you to vary start or/and end of the working day for family reasons by at least one hour ?

- 1. It is generally possible
- 2. It is rarely possible
- 3. It is not possible
- Blank- No answer

	1
	2
	3

V81 Is it possible for you to organise your working time or your work in order to take whole days off for family reasons (without using holidays and special leave) ?

- 1. It is generally possible
- 2. It is rarely possible
- 3. It is not possible
- Blank- No answer

	1
	2
	3

V91 Over the last 12 months, did you take time off from work without using holidays because of sickness or accident of a child/relative or because of family emergencies (even for few hours) ?

- 1. Yes
- 2. No
- Blank- No answer

	1
	2

→ F8
→ F8

V92 Did you take at least once special leave days, especially provided in case of family sickness or emergencies (either remunerated or not) ?

- 1. Yes
- 2. No, other arrangements always used
- Blank- No answer

	1
	2

→ F8
→ F8

V93 Were these special leave days remunerated even partly ?

1. Yes
2. No, not at all remunerated
- Blank- No answer

	1
	2

C246**F8 FILTER 8**

If person has at least one own child up to (legal maximum⁸ age to take parental leave in the country) living in the household → **V101**
Else → **END**

Let's talk about parental leave (the term parental leave should be explained to the interviewed person according to the definition set in the explanatory notes and according to the national legal measures and designations).

V101 Over the last 12 months, did you take parental leave for your children living in your household (at least once on parental leave) ?

1. Yes
2. No
- Blank- no answer

	1
	2

→ V104
→ END

V102 Was the leave remunerated even partly over the last 12 months ?

1. Yes
2. No, not at all remunerated
- Blank- no answer

	1
	2

V103 How did you take it over the last 12 months ? Was it ...

1. In one block full-time
2. In part-time
3. In another arrangement or combinations of arrangements
- Blank- no answer

	1
	2
	3

→ END

C247**V104 Why didn't you take parental leave for your children living in your household over the last 12 months ? Was it mainly because ...**

1. You had no legal right to take parental leave
2. No remuneration or too low
3. Not enough flexibility in choice of the parental leave period
4. Negative effects on social security
5. Negative effects on the career/negative perception from the employer
6. Preference for work (for other reasons than codes 2 to 5)
7. Other reason
- Blank- no answer

	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7

→ END

Codification in order to obtain the variables for the LFS module 2005**C237**

Code	Codification of the questions
1	V1=1

⁸ NB : the "maximum" legal age of the children to be allowed to take parental leave for them is often the one which corresponds to parental leave for adopted children. As specified in the Commission Regulation, for C246/247, the countries can filter the questions according to the national rules for parental leave. The excluded sub-populations shall be coded in the relevant categories.

2	V1=2
3	V1=3
4	V1=4
9	⁹ (Person aged less than 15 or more than 64) OR (person aged 15-64 and has no own/spouse's child up to 14 living in the household) OR (person aged 15-64 and has at least one own/spouse's child up to 14 living in the household and 24=3, 4, 5)
blank	Other case (no answer / does not know)

C238

Code	Codification of the questions
1	(V21=1 or V22=1) and V23=2, blank
2	(V23=1) and (V21=2, blank) and (V22=2, blank)
3	(V21=1 or V22=1) and V23=1
4	(V21=2 and V23=2) or (V22=2 and V23=2)
9	(Person aged less than 15 or more than 64)
blank	Other case (no answer / does not know)

C239

Code	Codification of the questions
1	(V31=1 or V32=1)
2	(V31=2 or V32=2)
3	V31=3
9	(Person aged less than 15 or more than 64) OR (person aged 15-64 and (has no own/spouse's child up to 14 living in the household) and (V21=2, blank and V22=2, blank and V23=2, blank))
blank	Other case (no answer / does not know)

C240

Code	Codification of the questions
1	V43=1
2	V43=2
3	V43=3
4	V42=2
5	V42=3
6	V41=2
9	(Person aged less than 15 or more than 64) OR (person aged 15-64 and V31=1, 3, blank and V32=1, blank) OR (person aged 15-64 and (V31=2 or V32=2) and (V21=2, blank and V22=2, blank and has no own/spouse's child up to 14 living in the household))
blank	Other case (no answer / does not know)

C241

Code	Codification of the questions
1	V51=2
2	V53=1
3	V53=2
4	V53=3
5	V53=4
6	V52=2
9	(Person aged less than 15 or more than 64) OR (person aged 15-64 and has no own/spouse's child up to 14 living in the household) OR (person aged 15-64 and has own/spouse's child up to 14 living in the household and 24=3, 4, 5)
blank	Other case (no answer / does not know)

C242

Code	Codification of the questions
1	V63=1
2	V63=2
3	V63=3
4	V62=2
5	V62=3
6	V61=2
9	(Person aged less than 15 or more than 64) OR (person aged 15-64 and V31=1, 3, blank and V32=1, blank) OR (person aged 15-64 and (V31=2 or V32=2) and (V23=2, blank))
blank	Other case (no answer / does not know)

⁹ For ES and UK : should be modified according to the target population (16-64 years old). This applies for all the variables.

C243

Code	Codification of the questions
1	V71=1
2	V71=2
3	V71=3
9	(Person aged less than 15 or more than 64) OR (person aged 15-64 and 24=3, 4, 5)
blank	Other case (no answer / does not know)

C244

Code	Codification of the questions
1	V81=1
2	V81=2
3	V81=3
9	(Person aged less than 15 or more than 64) OR (person aged 15-64 and 24=3, 4, 5)
blank	Other case (no answer / does not know)

C245

Code	Codification of the questions
1	V91=2
2	V93=1
3	V93=2
4	V92=2
9	(Person aged less than 15 or more than 64) OR (person aged 15-64 and 24=3, 4, 5)
blank	Other case (no answer / does not know)

C246

Code	Codification of the questions
1	V101=2 or (person aged 15-64 and has no own child up to the legal maximum age to take parental leave living in the household)
2	V102=1 and V103=1
3	V102=2 and V103=1
4	V102=1 and V103=2
5	V102=2 and V103=2
6	V102=1 and V103=3
7	V102=2 and V103=3
9	(Person aged less than 15 or more than 64)
blank	Other case (no answer / does not know)

C247

Code	Codification of the questions
1	V104=1 or (person aged 15-64 and has no own child up to the legal maximum age to take parental leave living in the household)
2	V104=2
3	V104=3
4	V104=4
5	V104=5
6	V104=6
7	V104=7
9	(Person aged less than 15 or more than 64) OR (person aged 15-64 and V101=1, blank)
blank	Other case (no answer / does not know)

NOTE : The weighting factors (COEFTEXT) for the module should be filled whether the coefficients are specific to the module or equivalent to the core coefficients.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2006/53 G. Claus: Inntekts- og formuesundersøkelsen for personlig næringsdrivende 2004. Dokumentasjon. 28s.
- 2006/54 J. Heldal: Logistisk regresjon - kurskompendium i byråskolens kurs SM507. 51s.
- 2006/55 L.H. Thingstad: Varehandelsstatistikk 2002 - omsetning etter varegruppe. 59s.
- 2006/56 H.Kull Brofoss og A. Barstad: Internasjonale erfaringer med områderettede tiltak i storbyer. En litteraturstudie. 101s.
- 2006/57 B. Bye og I. Ringdal: Disaggregering av helse-, omsorg- og utdanningstjenester i MSG6-modellen. 39s.
- 2006/59 Leiemarkedsundersøkelsen 2006. Dokumentasjonsrapport. 43s.
- 2006/60 J. Hamre og A. Vedø: Utvalgsundersøkelse om egenmeldt sykefravær. Dokumentasjon av utvalgsplanen, utvalget for 2006 og standardfeilberegninger. 50 s.
- 2006/61 E. C. Rauan: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, august 2006. 45s.
- 2006/62 Indikatorer på kjemikalieområdet - Risiko for skade på helse og miljø grunnet bruk av kjemiske stoffer, fase 2. 100s.
- 2006/63 Lønnsstatistikk 2006. Etablering av populasjon og utvalg. Dokumentasjonsnotat. 51s.
- 2006/64 Bygg, anlegg og eiendomsdrift - tall og metode. 53s.
- 2006/65: O. Villund: Forsøk med imputering av utførte timeverk i Arbeidskraftundersøkelsen. 58 s.
- 2006/66. FD - Trygd Dokumentasjonsrapport. Arbeidssøkere 1.5.2001-31.12.2004. 60s.
- 2006/67: E. Holmøy: Non-Ponzi-Game betingelser og lukking av anvendte intertemporale likevektsmodeller. 38s.
- 2006/68 Kirkelig rapportering 2006 Felles- og menighetsråd. 19s.
- 2006/69 FD-Trygd Dokumentasjonsrapport. Stønader til enslig forsørger. 1992-2005. 45s.
- 2006/70. Imputering i AKU for undersysselsetting. 19s.
- 2006/71 Gruppering av kommuner for kontroll av yrkesdata. 25s.
- 2006/72 KOSTRA. Innstilling fra arbeidsgruppen for vurdering av strategi av de tekniske løsninger for datainnsamling og publisering. 32s
- 2006/73 Pensjoneringsalder – begreper, data og metoder. 47s.
- 2006/74 Prisindeksberegninger. 37s.
- 2006/75 Interkommunalt legevaktsamarbeid med legevaktsentral (IKL) - Organisering, utgifter og inntekter. 21s.
- 2006/58 Justering av kvalitetsendringer av nye personbiler i konsumprisindeksen. En studie basert på hedonisk imputeringsmetode. 36s.
- 2006/76 Strukturstatistikk for olje- og gassvirksomhet. Dokumentasjon av prinsipper,metoder, beregninger og rutiner. 59s.
- 2006/77 Holdninger til innvandrere og innvandring 2006. Med komparative data fra Den europeiske samfunnsundersøkelsen. 57s.
- 2007/02 Bedrifts- og foretaksregisteret. Regler og rutiner for ajourhold av BoF. 92s.
- 2007/03 Dokumentasjonsnotat for FylkesKOSTRA videregående opplæring. 324s.